

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת תשא תשע"ב

כי תשא את ראש בני ישראל (ל' – י"ב)

ההבדל בין אדם לבהמה הוא: האדם הולך וראשו זקוף למעלה משום שנשמתו שואפת לעלות ולהתעלות ברוחניות, ואילו הבהמה הולכת וראשה כפוף למטה כי כל חפצה הוא גשמיות. אמנם, פעמים שאדם הולך וראשו למעלה אולם כל מעייניו נתונים לארציות ולגשמיות, על אדם כזה נאמר (תהלים מ"ט – ג') "נמשל כבהמות נדמו".

(אור החיים הקדוש זיע"א)

זה יתנו (ל' – ג')

וברש"י "הראה הקב"ה למשה מטבע של אש שמשקלו מחצית השקל ואמר לו כזה יתנו". האש היא אחד הדברים החשובים ביותר לאדם, בחורף מתחמם לאורה ובכל השנה מבשל האדם באש את מאכליו, אולם עולה היא האש גם לכלות ולשרוף ח"ו. ולכן צריך לדעת היטב כיצד להשתמש בה. כן הוא בממון, מצד אחד, באפשרותו של כל אדם להשתמש בו לטובה, לקיים בו מצוות ומעשים טובים, אולם הממון יש בו גם כח להשחית את מידותיו של האדם ח"ו, ולכן על האדם לדעת היטב כיצד להשתמש בממונו.

(הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

ואעשה אותך לגוי גדול (ל"ב – י')

בעת שהתחיל הרה"ק ה"תפארת שלמה" מראדומסק זיע"א להנהיג את העדה, היתה אז מרידה בפולין, והמורדים שמרדו בממשלה נכנסו ופרצו לבתים של יהודים וחמסו וגזלו. פעם נכנסו לאיזה יהודי שהיה לו רכוש שדות עם תבואות וכרמים, וביקשו ממנו את התבואה ולא רצה ליתן, אז תפסו את היהודי ואמרו שיתלו אותו, ובני ביתו של היהודי הלכו ל"תפארת שלמה" וספרו לו המעשה, אמר להם הצדיק שלא יפחדו כי יבקשו מהם רק מעות.

הלכו בני הבית לראש המורדים לבקש ולהתחנן על הצלת אביהם, ונתרצה ראש השודדים ואמר שיתנו אלף זלאטעס וישתחרר, והיהודי כבר היה כפות לתליה ר"ל, ומשפחתו נתנה אלף זלאטעס ושחררו אותו. והלכו ל"תפארת שלמה" לבשר הבשורה, שאל הרבי כמה מעות לקחו, אמרו לו אלף זלאטעס, אמר הרבי אם כך הם צריכים להחזיר את כל המעות. כעבור זמן מה נכנעו המורדים, והממשלה לקחה את כל רכושם של המורדים, ומצאו כתוב שלקחו מהיהודי הנ"ל אלף זלאטעס, והממשלה צייתה להחזיר ליהודי את כל המעות. והלכו עוד פעם בני הבית לספר ל"תפארת שלמה" על המופת השני שקיבלו את כל הכסף חזרה, צעק ה"תפארת שלמה" "וויטער א מופת און ווידער א מופת וואס מאכט איר אזא רעש (שוב פעם מופת מה אתם עושים כזה רעש מזה),

שאל חסיד אחד לרבי הלא הם צודקים אם ראו שני מופתים, ולמה כעס עליהם הרבי, אמר לו הרבי: תדע כי זה היה דרך הבעש"ט הק' זיע"א לא להתפעל ממופתים, זה הנסיון כשנעשים גוטער יוד (רבי) מתחילים לנסות במופתים, מראים מופתים כדי שיפלו בגאות, לכן צריכים לבטל הכל, השי"ת אמר למשה רבנו ע"ה "ואעשך לגוי גדול", היה זה ג"כ נסיון, האם יתגאה עי"כ משה רבנו, וזה דרך הבעש"ט לא להתפעל ממופתים.

אנא חטא העם הזה חטאה גדולה (ל"ב – ל"א)

ידוע הקושיא, משה רבינו בא להעיתר עבור עם ישראל ולבסוף הוא מגדיל את חטאם? ו"ל שהתנאי העיקרי לתשובה הוא ההכרה בחטא, לא לחפש תירוצים וכדו', אלא יודה האדם כי נכשל בחטא, ויתחרט על זה בשברון לב, תשובתו של אדם הראשון לא הועיל לו מאחר וניסה לתרץ את חטאו ואמר: "האשה אשר נתת עמדי", כשמשה רבנו רצה שתתקבל תשובתם של בני ישראל אמר: "חטא העם הזה חטאה גדולה", הם מודים שחטאו חטאה גדולה, אינם מנסים לתרץ ולהצדיק את חטאם, אלא חוזרים באמת בתשובה שלימה לפני, מתוך שברון לב אמיתי, ולכן ראויים הם למחילה גמורה.

(הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א)

ואיש לא יעלה עמך (ל"ד – ג')

יש לפרש ע"ד רמז: כשעומד בתורה או תפילה יחשוב שהוא לבדו עומד לפני ה' ולא יחשוב להתפלל או ללמוד בשביל שבני אדם יראו אותו לומד ומתפלל ויתגאה ע"י כן, אלא יהא בעיניו כאילו אין איש בביהכ"ס מלבדו וזהו "ואיש לא יעלה עמך", ר"ל כשאתה עולה במחשבתך אל אביך שבשמים שאתה עוסק בתורה ותפלה, לא יעלה איתך שום איש במחשבתך אז.

(תולדות יעקב יוסף)

נושא עון ופשע וחטאה (ל"ד – ז')

ויש להבין, איזו מעלה היא זו שהקב"ה נושא ומרומם עון ופשע וחטאה, ו"ל שבשעה שהאדם שב בתשובה מאהבה נהפכים לו הזדונות לזכיות, נמצא שהעון עצמו מתנשא וחשיבותו עולה ביותר, וזה "נושא עון".

(הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א)

פוקד עוון אבות על בנים (ל"ד – ז')

נראה לפרש עפ"י דרכו של הרה"ק רא"ל מפרמישלאן זיע"א, שהיה עורך בכל לילה חשבון הנפש והיה אומר שהוא קם בחצות ולא חשב על השי"ת רק מיהר ללכת למקוה, הלך למקוה ולא חשבעל ה' כי מיהר לומר תהילים, וכך היה מפרט את כל סדר יומו שמיהר מגמ' לזוהר וכו'. ובזה פי' הרה"ק מוהר"מ מנדבורנא זיע"א "אבותינו חטאו" מה שאצלם היה נחשב חטא "ואינם" באמת אין זה חטא כלל, "ואנחנו עוונותיהם" אם לנו יהיו עוונות כאלו "סבלנו" נוכל ליתן אותם סבלונות ומתנות להשי"ת ובזה י"ל דהקב"ה "פוקד עוון אבות" שומר ומפקיד עבירות אלו כביכול של אבותינו הק' שע"ז "על בנים" יתעלו הבנים מאד ויתעוררו לעבודת בוראם בראותם את גדולת אבותיהם הק' ועבודתם הק'.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

וביום השביעי שבת וינפש (ל"א – ז')

אמר ריש לקיש: נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם בערב שבת ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו שנאמר שבת וינפש, כיון ששבת וי אבדה נפש (ביצה ז:ז) פירוש: ער"ש נתעורר האדם מתרדמת הזמן בהרהורי תשובה ויר"ש על ימי החול שעברו בביטול תורה ועבודה וצועק ממרירות הלב "וי אבודה נפש".

(הרה"ק רבי חנוך העניך מאלכסנדר זיע"א)